

Fenti okból nem lehet az 1931. június 6.-i német felügyeleti törvény 14. §-ban előírt rendezést kielégítőnek tekinteni. Az idézett törvényszakasz ugyanis kimondja, hogy „a biztosítási szerződésből eredő összes jogok és kötelezettségek állományátruházás esetén az átadó vállalatról az átvevő vállalatra mennek át.” Tekintettel arra, hogy az állományátruházáshoz adandó jóváhagyását a Felügyelő Hatóság csak a törvényben taxative meghatározott okokból tagadhatja meg (8. §.), a szerződés szabad korlátozása általánossá válik, holott ennek csak kivételesen abban az esetben lehet helye, ha ezt különös, súlyosan latba eső közérdek indokolja.

Nem mondható helyesnek az 1919. február 4-i svájci ú. n. óvadéktörvénynek az állományátruházásra vonatkozó rendelkezése sem. (18. §.). Ez a törvény az egyszerű és a minősített állományátruházás középútján áll. A biztosítási szerződésből eredő összes jogok és kötelezettségek törvény erejénél fogva ugyan átszállnak az átvevő vállalatra, a biztosítottaknak azonban három havi időköz áll rendelkezésre abból a célból, hogy az állományátvitel ellen közigazgatási úton panasszal éljenek. Ez alatt a határidő alatt az egyszerű állományátvitel összes nem kívánatos következményei beállhatnak.

Az állományátruházás kérdésének újból való szabályozása Magyarországon lényegében azonos az osztrák rendelkezéssel és egyesíti magában az egyszerű és minősített állományátruházás előnyeit. A Felügyelő Hatóság ennél a rendszernél ugyanis szabadon mérlegelheti, hogy vajjon az egyszerű vagy a minősített állományátruházás felel-e meg jobban a felek érdekeinek, és hogy indokolt-e a szerződési szabadság korlátozása vagy sem?

Lényeges további könnyítést tartalmaz az állományátruházás szempontjából a rendelet azon intézkedése, hogy a felügyelő hatóságnak jogában áll az átadó és átvevő vállalatot az állományátruházással kapcsolatos illetékek alól felmenteni, vagy azokat mérsékelni. Ezen mindenképen helyes intézkedés gyakorlatilag azzal indokolható, hogy az állományátruházásnak gyakran erős akadálya az átruházással kapcsolatos lényeges illetékterhek, elméleti indokolása pedig az, hogy a díjtartalék fedezeti értékek csak alakilag a biztosító társaság tulajdona, ténylegesen azonban a felek tulajdonát képezik.

Dr. Bände György.

A biztosítási illetékek újabb megállapításáról.

„A biztosító intézetek által fizetendő illetékek” cím alatt a Polgári Jog decemberi számában írt szakközleményben foglalkoztam mindazon illetékekkel, amelyeket a biztosító intézetek felhívás bevétele nélkül fizetni kötelesek. Közvetlenül a cikk megjelenése után két rendelet látott napvilágot; még pedig a m. kir. miniszterium 4800—36. M. E. számú rendelete a Phönix életbiztosító társaság belföldi fiókja ügyeinek rendezésével kapcsolatos egyes rendelkezések tárgyában kibocsátott 4040—936. M. E. számú rendelet kiegészítése és a biztosító

magánvállalatokra vonatkozó egyes kérdések szabályozása tárgyában, és a m. kir. pénzügyminiszternek 3020—936. P. M. számú rendelete a biztosítási illetékek újabb megállapításáról.

A 4800/936. M. E. számú rendelet 7. §-a szerint a m. kir. pénzügyminiszter felhatalmazást kapott, hogy az 1923. évi 196. M. E. számú rendelet 33. §-a alapján fizetett felügyeleti díjaknak azt a részét, amely az állami felügyelet költségeinek fedezése után fennmarad, az 1936/37. költségvetési évtől kezdve „Életbiztosítási alap” elnevezéssel létesítendő alapba utalhassa és az alapból fedezhesse azt a díjtartalék fedezet hiányát, amely a Phönix életbiztosító társaság belföldi fiókja ügyeinek rendezése során . . . . fennmarad, továbbá támogatást nyújthasson olyan biztosító magánvállalatoknak, amelyeknek életbiztosítási díjtartalék fedezetében hiány van, annak pótlása a biztosítottakra valló tekintettel közérdekből kívánatos és kiegyenlítése hosszabb időre való elosztás esetén lehetségesnek mutatkozik.

A felhatalmazás kiterjed továbbá arra, hogy az 1920. évi XXIV. t.-c. 18. §. (1) bekezdésének 1—4. pontjaiban felsorolt biztosítási díjak és más szolgáltatások vagy ezek egyes csoportjai után az idézett bekezdésben, illetőleg az 1931. évi 5100. M. E. számú rendelet 38. §-ának (1) bekezdésében foglaltak szerint fizetendő biztosítási illetékeket legfeljebb 50 százalékkal felemelhesse és a befolyó többletet, ideértve a biztosítási illeték után, az 1932. évi 2030. M. E. számú rendelet alapján fizetendő rendkívüli illetékpótléknak a fentiek szerinti emelésből eredő többletét is, ugyancsak az (1) bekezdésben körülírt célra az ott említett alapba utalhassa. A biztosító magánvállalatok az illetékek felemeléséből származó többletet, a jelenleg érvényben levő biztosítási szerződéseken alapuló szolgáltatásokon felül is, jogosultak a biztosítottaktól külön beszedni.

A biztosítási illetékek újabb megállapításáról egy könnyen áttekinthető, összehasonlító táblázatot adunk, mely feleslegessé teszi az e tárgyban kiadott 3020—936. P. M. számú rendelet ismertetését.

A 4800—936. M. E. számú rendelet egész struktúrája amellől szól, hogy a biztosítási illetékek újabb megállapításáról szóló 3020—936. P. M. számú rendelet csak azon biztosító intézetekre vonatkozik, amelyek a biztosító magánvállalatok állami felügyeleti hatóságának felügyelete alá tartoznak. Ebből következik tehát, hogy ez a rendelet az elismert vállalati nyugdíjpénztáraknak az 1928. XL. t.-c. 181. §-ában szabályozott illetékkötelezettségét és az általuk fizetendő illeték mérvét nem érinti. Ez azt jelenti, hogy a tagok és a munkaadó vállalat által fizetett biztosítási járulékok után az 1920. XXIV. t.-c. 18. §-ában meghatározott 2% helyett 1%-ot és a biztosított, illetve kedvezményezett részére teljesített minden szolgáltatás (nyugdíj kifizetések) után 1% helyett 0.5%-ot kell illeték fejében befizetni.

De nem tartoznak a jelen rendelettel újfólag megállapított biztosítási illetékek felemelt mérvét fizetni az el nem ismert vállalati nyugdíjalapok, nyugdíjpénztárak (vállalati nyugdíjkiegészítő pénztárak)

Biztosítási illetékek csoportjai	az 1920. XXIV. t.-c. 18. §-a alapján 1936. XII. 11-ig		a 3020/936. P. M. sz. rend. alapján 1937. II. 1. után	Felemelés mérvé
1. a beszedett biztosítási díjak és egyéb szolgáltatások után:				
a) a jég- és állatbiztosításoknál (a viszontbiztosítási ügyleteknél*)	10/0	1.50/0	500/0	
b) az itt megszabott feltételek melletti ú. n. csoportos biztosításoknál	—	20/0	—	
c) minden más biztosításnál	20/0	30/0	500/0	
2. a biztosító intézet által a biztosított vagy kedvezményezett részére a biztosítási szerződés alapján teljesített minden szolgáltatás után				
a) jég-, állat-, tűz- és szállítmány biztosítás után	0.50/0	0.750/0	500/0	
b) minden más biztosításnál	10/0	1.50/0	500/0	
3. a biztosítási okmányokra adott előlegek után	10/0	1.50/0	500/0	
4. a biztosítási okmányok visszavásárlásáért	20/0	30/0	500/0	
az elismert vállalati nyugdíjpénztárak nyugdíj befizetései után	10/0	10/0	—	
az elismert vállalati nyugdíjpénztárak kifizetései után	0.50/0	0.50/0	—	
az el nem ismert nyugdíjpénztárak (nyugdíjkiegészítő pénztárak) nyugdíjbefizetései után	20/0	20/0	—	
az el nem ismert nyugdíjpénztárak nyugdíjkiefizetései után	10/0	10/0	—	
Belföldön engedéllyel nem bíró biztosító intézetekkel kötött biztosítási szerződések után	20/0	20/0	500/0	

A 3020/936. P. M. rendelet rendelkezéseit alkalmazni kell mindazon esetekben, melyekben a kincstárnak az illetékekhez való joga az 1937. évi február hó 1. napján vagy az ezt követő időben nyílik meg.

A 3020/936. P. M. számú rendelettel újból megállapított illetékek után a 2030/932. M. E. számú rendelet 15. §-a értelmében járó 20% rendkívüli pótlékot is meg kell fizetni.

*) A viszontbiztosítási ügyletekből beszedett biztosítási díjak és egyéb szolgáltatások az 1929. évi XXVII. t.-c. 2. §-a értelmében 1929. július hó 1-től mentesek az illetékek alól.

sem, s így ezek az eddigi mérvben, vagyis a nyugdíj befizetések után 2%-ot, a nyugdíjkifizetések után 1%-ot tartoznak befizetni.

A P. J. decemberi számában megemlékeztem a pénzügyi hatóságok azon törekvéséről is, amely szerint az illeték alapját akként kívánják megállapítani, hogy a beszedett biztosítási díjon felül a felekre áthárítható és áthárított biztosítási illeték és felügyeleti díjat is számbavegyék. Kimutattam ezen álláspont tarthatatlanságát és örömmel közölhetem illetékes helyen szerzett információ alapján, hogy az 1920: XXIV. t.-c. 18. §-ának életbelépte óta ezen törekvésnek törvényes alapja nincs, vagyis a beszedett biztosítási illetékek a biztosító intézetek által fizetendő illetékek alapjához hozzá nem számíthatók.

Dr. Almásy Károly

p. ü. titkár.

JOGGYAKORLAT.

Az 1936. évi bírói gyakorlat alapgondolatai.

Egy-egy év bírói gyakorlatának tükrében nemcsak a jog, hanem az élet is visszaverődik. Nem mondhatjuk, hogy ez a kép sok változást mutatna fel az előző évekével szemben. A perek és ezek közül főleg inkább a vagyonjogi perek, legfőképpen pedig az alkotó élet által kitermelt perek számának csökkenése: nem új jelenség. Talán kevésbé élesek a munkajogi, a kártérítési, a gazdasági lehetetlenülés címén indított perek, a tisztességtelen versenyperékben hozott elvi döntések száma is megcsappant. Az a javulás azonban, amit a gazdasági élet felmutatott, még nem jelentkezik legfelsőbb bíróságunk praxisában. A bírói gyakorlattal majdnem úgy vagyunk, mint a csillagokkal, amelyek fénye több év alatt ér földünkre. A mai kúriai ítéletek is két-három év előtti életviszonyok végső lebonyolítói, ez az idő pedig ma messzebb van, mintha normális időkben nézünk vissza két-három évvel.

*

A jogegységi tanácsok ebben az évben két magánjogi és három perjogi kérdésben hoztak jogegységi döntvényt. A 81. számú polgári jogegységi döntvény szerint az *örökbefogadási szerződésnek* magánjogi vonatkozásban való érvényességéhez is a szerződésnek kormányhatósági megerősítése szükséges. A jogviszonyok rendezhetetlensége, a magánjog szabályainak a megfelelő közigazgatási jogi rendelkezésekkel való egybehangolása: ezek oly szempontok, amelyek meggyőzik a döntvény helyességéről azt is, aki különben elvileg nem híve a magánjogi jogviszonyok